

בס"ד **דרכה של ההלכה – משפט, מתודולוגיה ופילוסופיה**

0. **הקדמה: על פילוסופיה של ההלכה ומטא-הלכה**
שני סוגים של עיון בתחום הפילוסופיה של ההלכה. השוואה לפילוסופיה של המדע.
1. **מדוע עלינו לשמור מצוות?**
האם ישנם טעמים רציונליים לשמירת מצוות ולעבודת ה' השוואה לחובה לציית לחוק.
2. **ירידת הדורות: מבט מלמעלה על ההיסטוריה של ההלכה**
האם באמת אנחנו נעשים טיפשים יותר? האם אסור לחלוק על חכמי הדורות הקודמים, ומדוע?
3. **מהי מומחיות הלכתית? על פסיקת הלכה ושאלות מציאותיות**
האם יש לפוסקים מה לומר על שאלות ביטחוניות, מדיניות או אחרות? מהי 'דעת תורה'?
4. **הטוטליות של המחויבות להלכה. יחס לערכים חוץ תורניים**
האם ניתן 'לגיייר' ערכים חיצוניים לתוך המערכת התורנית? האם ניתן להיות מחוייב להם 'מבחוץ'?
5. **על שמרנות ושינויים בתורה ובהלכה: מהי רפורמה?**
הגדרה מושגית של 'רפורמה'. הבעיות ביישום הפרקטי.
6. **'אלו ואלו דברי אלוקים חיים': על פלורליזם, מחלוקת וסובלנות, בהלכה ומחוצה לה**
בירור אפריורי של המושגים. בעיית התיחום: גבולות הלגיטימציה. היחס לבעיית האמת ולפוסטמודרניות.
7. **"עבד ה' הוא לבדו חופשי": על אוטונומיה וכפיפות להלכה**
בין חופש לחירות. האם התורה מגבילה את החופש שלנו? האם יש ערך במצב של חופש?
8. **טעמי המצוות**
עד כמה ניתן להבחין בין טעמי המצוות לבין גדרן. בעיית היחס בין סמנטיקה וסינטקס.
9. **הלכה ומוסר**
מה עושים במצב של קונפליקט בין הלכה ומוסר? האם ייתכן בכלל מצב כזה? הצו הקטגורי בהלכה.
10. **פרד"ס: יחס בין מישורי פרשנות מקבילים - פשט ודרש**
האם ייתכנו שני פירושים אמיתיים לאותו טכסט (פרק בהרמנויטיקה)? הסברים מקבילים בהקשרים שונים.
11. **בין דאורייתא ודרבנן**
סמכות חכמים. רצף של רמות תוקף הלכתיות.
12. **מהו תלמוד תורה?**
האם חוקר אקדמי של התורה, או התלמוד, יכול לברך ברכת התורה על מחקריו? במה, אם בכלל, שונים שני העיסוקים הללו? מהו תלמוד תורה ומה מטרתו?
13. **יחס ליהודים שאינם שומרים מצוות**
14. **האם ההלכה היא 'משפט עברי'?**
'משפט עברי' כמונח אידיאולוגי וכגישה פרשנית להלכה. האם ניתן/ראוי לשלב חלקים מן ההלכה בחוק הישראלי?
לאחר מכן נעסוק בסוגיות שונות במשפט השוואתי: הלכה ומשפט. בחלק השני של הסדרה, עד כמה שנספיק, נעסוק בפילוסופיה הלכתית (המונח יובהר בהקדמה שניתנת בשיעור הראשון).